# Cemaate sonradan yetişen, namazını nasıl tamamlar

**Eyüp Bey: “İmama sonradan yetişen kimse, yetişemediği rekâtları mı kılar? Yoksa imamla kıldığı rekâtları baştan sayıp, geri kalan rekâtları mı kılar? Bunun belli bir kuralı var mı? Meselâ: Akşam namazının son rekâtinde imama yetişen kimsenin üç defa teşehhütte bulunmasını açıklar mısınız? Dört rekâtlık bir namazda son rekâta yetişen bir kimse imamla birlikte dördüncü rekâti kılar ve selâm verildikten sonra kalkar; Fatiha ve zamm-ı sûreyi okur; oturur. Kalkar; bir rekât daha kılar ve sadece fatiha sûresini okuyacağı son rekâtini kılar ve selâm verir. İmamla kıldığı rekât birinci rekât ise; kendi başına kıldığı üçüncü rekâtta niye zamm-ı sûre okudu? Dördüncü rekât ise; kendisinin kıldığı birinci rekâtte niye oturdu?”**

Cemaatle kılınan namazlarda, birinci rekâtın rükûundan sonra imama uyan kimseye, “cemaate sonradan uyan” mânâsında “mesbuk” denir.

Açıklamanız doğrudur. Ezcümle: Akşam namazının son rek’atinde imama uyan bir kimse; Sübhâneke’yi okur, imamla beraber o rekâti kılar, teşehhütte bulunur, imam selâm verince kalkar; yeniden Sübhâneke’yi okur, Eûzü besmele çeker, Fatihâ ve zamm-ı sûre okur, rükû ve secdeleri yapar ve oturur, yalnızca Tahiyyât’ı okur ve “Allahu ekber” diyerek kalkar; besmele çeker, Fatihâ ve zamm-ı sûre okur, rükû ve secdelerde bulunur, son oturuşunu yapar, selâm vererek namazdan çıkar.

Dört rekâtli bir namazın son rekâtinde imama yetişen kimse; imamla birlikte o rekâti

kılar, teşehhütte bulunur; imam selâm verdikten sonra kalkar; Sübhâneke'yi okur, Eûzü besmele çeker, Fatihâ ve zamm-ı sûre okur; rükû ve secdelerde bulunur, oturur, Tahiyyât'ı okur ve kalkar; Besmele çeker, Fatihâ ve zamm-ı sûre okur, rükû ve secdeleri yapar ve kalkar; yalnızca Fatihâ Sûresini okur, rükû ve secdelerde bulunur, son oturuşunu yapar; Tahiyyât'ı, Allahümme Salli ve Bârik duâlarını ve Rabbenâ Âtinâ ve Rabbenağfirlî duâsını okuyarak selâm verir.

Dört rekâtli namazın üçüncü rekâtinde imama uyan kimse; imamla beraber son oturuşta tahiyyât'ı okur ve bekler, imam selâm verince kalkar; ilk iki rekâti sırayla kazâ edeceğinden, bu rekâtleri nasıl kılması gerekiyor idiyse öylece kılar.

Akşam namazına son rekâtte uyan kimsenin, neden üç oturuşta bulunduğunu soruyorsunuz. Dikkat ederseniz bütün mesbuklar, yani namaza sonradan uyanlar hangi rekâtte uyarlarsa uysunlar ve hangi namazda bulunurlarsa bulunsunlar; hemen hepsinde ister istemez bir oturuş fazladan yapmış oluyorlar. Çünkü mesbuk, imam selâm verene kadar namazını imamla kılmıştır; namazında imama tâbîidir; imam selâm verdikten sonra ise kılamadığı rekâtleri kazâya başlayınca, artık tek başına namaz kılan kimse gibidir. Ve kılamadığı rekâtlerin kazasını yapmaya sırayla baştan başlar. Meselâ; akşam namazına son rekâtte yetişen birisi, imama tâbi olduğu için son oturuşu da imamla birlikte yapmak zorundadır. İmam selâm verince kalktığı rekât, kendisinin kaçırdığı birinci rekâttir. Bu açıdan birinci rekâtte okuması gereken bütün duâ ve sûreleri okur. Burada rükû ve secdelerden sonra bir oturuş yapması vaciptir. Çünkü daha önce imamla da bir rekât kılmış olduğundan, toplam iki rekât kılmış olmaktadır. Ve iki rekâtte bir oturuş yapmak vacip olmaktadır. Bu oturuş, kendisinin birinci oturuşu mahiyetinde olduğundan yalnızca Tahiyyât'ı okur; hemen kalkar ve akşam namazının kaçırdığı ikinci rekâtini, nasıl kılınması gerekiyorsa öylece kılar. Sonra son oturuşunu yapar ve selâm verir.

Aynı durum dört rekâtli namazlarda da söz konusudur. Dört rekâtli bir namazın dördüncü rek'atinde imama yetişen bir kimse; dördüncü rekâti imamla kılmış olmaktadır; imam selâm verince kalkar, geçirdiği ilk üç rekâti baştan başlayarak sırayla, her rekâtte okunması gereken duâ ve sûreleri okuyarak kılar. Yalnız burada yine "oturuşta" bulunma açısından, imamla kıldığı son rekâti birinci rekât olarak sayar; kendisi kazâ olarak kıldığı birinci rekâti de ikinci rekât olarak kabul eder ve bir oturuş yapar; çünkü neticede ard arda iki rekât kılmıştır ve bir oturuş yapması vacip olmuştur. Sonra kalan iki rekâti ise, arada oturuş yapmaksızın birisi zamm-ı sûreli, diğeri zamm-ı suresiz olmak üzere kılar, son oturuşunu yapar ve selâm verir.

İmama sonradan uyanlar neticede bir oturuş fazladan yapmış oluyorlar; bunun bir zararı yoktur; vacip oturuşu terk etmiş olmamak için bu böyle teşrî kılınmıştır.

Bununla beraber; akşam namazının son rekâtine yetişen birisi; imam selâm verdikten sonra geçirdiği ilk iki rekâtin kazasını yapmak üzere kalkar ve arada oturuş yapmayı unutursa, namazı yine sahih olur, sehiv secdesi yapması gerekmez. Böyle iki rek’atin üst üste kılınması halinde, imamla yaptığı oturuş, vacip oturuş olarak kifayet etmektedir. İslâmiyet kolaylık dinidir.